

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry Pienvesien kunnostus paikallishankkeina

Arvokas rantaluonto

**Jokivarret ovat monipuolisia
EKOLOGISIA KÄYTÄVIÄ**

**Ne ovat vähän kuin ”joutomaita”
monille omistajille**

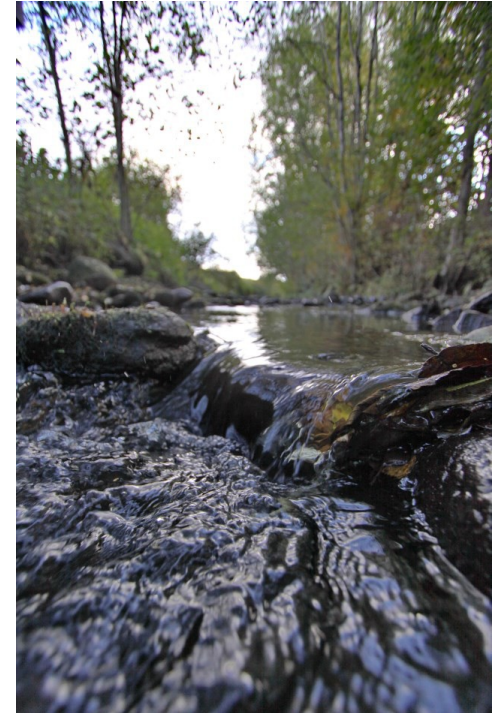
**Lajisto on paljon ”kuivaa maata”
monipuolisempaa ja lajirikkaampaa**

**Jokivarsia on ennen hyödynnetty paljon
nykyistä enemmän mm. Laidunnuksessa**

Vieraslajit uhkaavat laajasti jokivarsia

Moni kohde on umpeutunut / umpeutumassa

Kohteita voidaan hoitaa ja saada jopa korvausta

Arvokas jokiluonto

Virtavedet voivat maassamme melko huonosti, vesistöt ovat olleet viemäreitä

Länsi-Suomessa virtavesien tila on muuta maata heikompi – vedenlaatuongelmia

Pienet purot ovat koko maassa suorastaan uhanalaisia ja niiden tila heikentynyt.

Suupohjan eteläosassa tilanne jokien ja purojen osalta pohjoisosaa parempi

Monipuolinen jokiluonto mahdollistaa lukuisille hienoille lajeille elinmahdollisuuksia:

Kalasto – Taimen – Harjus

Muut – Rapu – Nahkiainen - Raakku

Nisäkkäät – Majava - Saukko

Lammet ja järvet huomioitava myös

Suupohjassa vain niukasti järviä ja lampia.

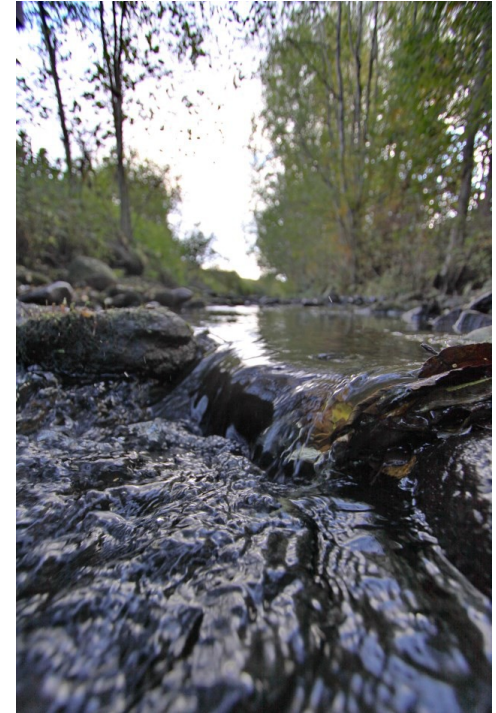
Vesistöt pieniä, matalia ja tummavetisiä,
suomaiden järviä ja lampia.

Ongelmana ”veden vähyys”,
umpeutuminen ja veden laatu.

Valuma-alueiden tilaan kiinnitettävä huomiota

Luonnonhoitohankkeet ja
Valuma-aluekunnostus keinoina.

Kosteikkojen rakentaminen tulee myös
luonnon monipuolisuutta hyvin

Keskeisiä ongelmia, haasteita ja epäkohtia mm.

Keskeinen ongelma on työmäärä ja sen tekeminen vailla korvausta!

-Monen kohteen hoito koetaan varmasti ylivoimaiseksi ja työlääksi eikä niin välttämättömäksi asiaksi.

Rantaluontoa ei koeta enää merkittävänä tekijänä eli oman ympäristön osana

-Maatalous on rannoilta loppunut, eikä nykyiset sukupolvet muista aikaa, kun rannat ovat olleet keskeinen osa elämää – ei tiedetä paremmasta.

Hallinta ja omistus haasteena hoidon osalta

-Tahot tai toimijat, joilla voisi olla intressi hoitaa rantoja ja vesiä ovat eri kuin alueita hallinnoivat tahot tai henkilöt.

Esimerkkinä vuoden 2012-2014 projekti Teuvan Itäjoella

Itäjoki:

Teuvan Itäjoki on Närpiönjoen sivuhaara Lillånin latvaosalla oleva pieni joki, jonka vedenlaatu on vesistöalueen parhain.

Jokea on perattu ja muutettu, mutta se on säilynyt yhä taimen- ja harjusjokena. Aiemmin joesta tavattiin myös jokirapua ja nahkiaisia ennen massiivisia ojituksia

Itäjoki virtaa pohjavesialueiden halki ja on siksi lähdevesipitoinen joki

Esimerkkinä vuoden 2012-2014 toiminta, joka jatkuu edelleen

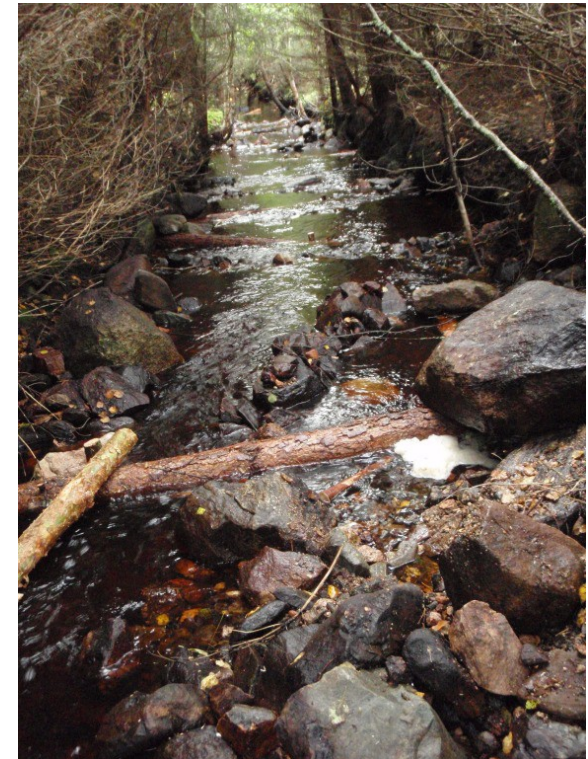
Kohteilla tehtiin mm:

Palautettiin perkausalueilla suojakiviä reunapenkereille nostetusta kiviaineksesta

Rakennettiin perkauspenkereiden kivistä suisteita ja puista virranohjaimia

Muutettiin suoraa ”rännimäistä” puroa elävämmäksi ja mutkittelevammaksi vuorottelevien suisteiden avulla

Kaivettiin asentomonttuja puron pohjaan isompien kalojen elinpaikoiksi

Kuvia kunnostustapahtumista:

Kunnostustyötä Töniluomalla ja Itäjoella. Kivikynnysten ja puusuisteiden tekoa.

Kuvia kunnostustapahtumista:

Kivikynnysten tekoa ja kutupaikan sorastusta metsäkuormaajalla

Kuvia kunnostustapahtumista:

Taimen- ja jokirapuistutuksia kunnostuskohteilla

Kuvia kohteilta ennen ja jälkeen kunnostuksen

Ennen kunnostusta puro oli suora-
viivainen ja ”rännimäinen” virta, joka
on varsin monotoninen luonnolle.

Punaiset pisteet ovat molemmissa kuvissa samoissa kohdissa ns.
kohdistuspisteinä.

Kunnostuksen jälkeen virta
muuttui elävämmäksi ja
monipuolisemmaksi.

Kuvia kohteilta ennen ja jälkeen kunnostuksen

Perattu uoma on hyvin yksitoikkoinen ja suoraviivainen

Kunnostuksella on elävöitetty puroon monenlaisia alueita ja tehty suojakivikoita kaloille ja ravuille

Punaiset pisteet ovat molemmissa kuvissa samoissa kohdissa ns. kohdistuspisteinä.

Kuvia kohteilta ennen ja jälkeen kunnostuksen

Ennen kunnostusta aikanaan perattu uoma on paljas ja yksitoikkoinen, suojatön virta.

Kunnostuksella on saatu aikaan monipuolinen virta-alue jossa säilyy vettä myös kesän vähäisimmillä virtaamilla aiempaa enemmän.

Punaiset pisteet ovat molemmissa kuvissa samoissa kohdissa ns. kohdistuspisteinä.

Kunnostustyömailta menetelmiä, tapoja ja tapahtumia

Kunnostettua Myllyojan koskialuetta

Puusuisteilla puhdistunut puron pohja

Kunnostustyömailta menetelmiä, tapoja ja tapahtumia

Puunajoa Peuraluoman peltoalueella lähimetsästä

Kivenajoa Myllyojalle

Kunnostustyömailta menetelmiä, tapoja ja tapahtumia

Kutusoran levitystä
Kaartiskaluomalla

Kutusoran ajoa Kaartiskaluomalla

Yhteistyötä ja hankkeita

Maanomistajien aktivointi kiinnostumaan kohteiden hoitamisesta tai antamisesta hoitoon

Yhteisiä hankkeita esim. järvikunnostus tai valuma-alueen kunnostus, kosteikko jne.

Umpeutuneiden ranta-alueiden hoito yksittäisilläkin tiloilla suositeltavaa.

Vesistökuunnostuksissa vesialueen omistajan kiinnostus / suostumus keskeinen asia

Kunnostus edellyttää monasti myös jatkoa hoidon osalta – sitoutuminen tai hoitosopimus

Kiitos!

Suomen luonnonsuojeluliitto
POHJANMAAN PIIRI RY

Valtionkatu 1, 60100 SEINÄJOKI, p. 06 312 7577, pohjanmaa@sll.fi